

Myrjam DE KEYSER

Oogarts en auteur

Opgegroeid in een vrijzinnig gezin, ging Myrjam DE KEYSER met haar echtgenoot en kinderen wonen binnen kloostermuren. Die God voor wie ze zelfs een verhuizing over had, leek echter plots verdwenen, toen ze depressief werd. Enkel bij de zestiende-eeuwse heilige Jan van het Kruis vond ze troost. Ze kwam uiteindelijk sterker uit haar 'donkere nacht' en vertaalde Sint-Jans mystiek in een boek.

'Je kunt God niet verkleinen tot mensenmaat'

Jozefien VAN HUFFEL

Ze kende zichzelf als positief ingesteld en energiek. Dat het licht zou uitvallen, ze geen plezier meer zou hebben in kleine dingen en ook haar werk niet meer graag zou doen, dat had Myrjam DE KEYSER nooit verwacht. Achteraf noemt ze haar donkere geloofsnacht „een geschenk dat je op het moment zelf niet kan appreciëren. Ik weet nu dat God heel eenvoudig is en dat we het dikwijls te moeilijk maken. We hoeven niet perfect te zijn, want in het grote geheel vallen onze beperkingen weg”.

–Hoe wordt een meisje uit een niet-gelovig gezin auteur van spirituele boeken?

Sinds ik als kind in *Reader's Digest* las over bijna-doodervaringen, wist ik het: is er iets na de dood, dan is dat iets er ook in het leven. Ik ontmoette mijn man, ontdekte het christendom en werd zes maanden na ons huwelijk gevormd. Nadien kregen we de vraag om actief te blijven in de volwassencatechese. Onmiddellijk na onze specialisaties in de geneeskunde volgden we samen de opleiding tot pastoraal werker.

We leerden er dingen doen, maar kregen nood aan spiritualiteit. Aan een plek om op te laden. Abdijweekends houd je als jonge ouder niet vol, want tijdens de viering ben je uitsluitend bezig met je kinderen: „Lees nog wat in je strip, het is bijna gedaan.” Familieweekends lagen ons beter, maar dat waren er maar twee per jaar. Sinds we wonen in een huis binnen de kloostermuren van de Karmel in Sint-Niklaas, bidden we meer, terwijl het ons minder energie kost en minder agressief is voor het gezin.

„Het vrouwelijke, ervaringsgerichte verhaal is een gat in de katholieke cultuur”

Aan de universiteit kreeg ik kennis mee. Als pastoraal werkster leerde ik echt luisteren en praten zonder iemand ondersteboven te blazen. En bij de zusters kreeg ik brandstof om het allemaal vol te houden.

–Uw drie kinderen zijn intussen puber of student. Wonen zij hier nog graag?

Ze maakten er nooit een probleem van. Ze verzetten zich soms, hebben hun eigen ideeën, maar hun beste vrienden zijn nog steeds diegenen die ze kennen van de familieweekends, een stevige groep van gelovige jongeren. Aanvankelijk was het moeilijk. Hoe kun je in godsnaam kinderen katholiek opvoeden? Mijn echtgenoot

noch ik had dat meegemaakt. We waren toen een tijd bij een gezinsgroep. Het was fantastisch dat die andere ouders grijs haar krijgen van dezelfde dingen. En het was fijn om af en toe een tip mee te krijgen. Onze zoon Simon is 18. Hij zit op kot bij zijn peter, iemand uit de gezinsgroep.

–'Wanneer het donker wordt. Over depressie en mystiek' is een heel persoonlijk boek. Is het niet moeilijk om zo open te schrijven over uw eigen donkere periode?

Ik twijfelde wel. Zou ik het doen? Tijdens voordrachten verwees ik toen al vaak naar voorbeelden uit de praktijk en ik merkte dat net die de mensen helpen. Gaandeweg is dat persoonlijke mijn stijl geworden.

De theorie, die is meestal al uitvoerig beschreven door mannelijke religieuzen en theologen. Maar de vrouwelijke, meer ervaringsgerichte kant van het verhaal is een gat in de katholieke cultuur. Ik loop niet warm voor een God van regels en wetten. Wel voor een God die een persoonlijke relatie met me heeft en uit me haalt wat in me zit, ten dienste van anderen.

–Persoonlijke fragmenten geven aanleiding tot een moderne hertaling van het werk van de zestiende-eeuwse Johannes van het Kruis. Hoe kwam u bij hem terecht?

Aanvankelijk denk je: „Ik heb een dipje, ik drink wel een extra kop thee of ga wat vroeger naar bed.” Maar dan duurt het weken, maanden, verdraag je het nieuws niet meer en ook geen koffie. Wat ik las over depressies, klopte echter niet voor mij. Toen suggereerde mijn geestelijke begeleider me *Donkere nacht* van Jan van het Kruis. Het leek een heilige die me niet lag, een asceet, een man bovendien. Maar het boek bleek voor mij volkomen herkenbaar. Het was het enige dat me kon helpen, drie jaar lang.

Het verschil met een depressie is dat een 'donkere nacht' vooral gericht is op je relatie met God. Hij lijkt verdwenen, je gebed wordt oninteressant en leeg. Je wordt je bewust van je minder fraaie kanten en denkt dat God gelijk heeft dat Hij niets meer te maken wil hebben met iemand als jij. Voor

„Mijn zoon zit nu op kot bij zijn peter uit de gezinsgroep.” © Frank Bahnmueller

een gezonde mens klinkt dat als Chinees, maar ik merk bij voordrachten dat meer mensen het herkennen dan je zou denken.

–Op welke manier troost Jan van het Kruis?

Hij zegt dat de nacht niet jouw schuld is, maar een initiatief van God. God vindt dat je goed bezig bent, maar dat het nog beter kan. Een 'donkere nacht', een depressie, is dus op zich niet slecht, als je maar kleine stappen vooruit blijft doen. Aan die boodschap kunnen mensen zich optrekken en dus vertaalde ik *Donkere nacht* op een persoonlijke manier voor iedereen.

–Wat veranderde er voor u na uw depressie?

Mijn relatie met God. Vroeger leek mijn beeld van God op hoe ik zelf was, alleen een beetje groter, liever, geduldiger. Door de nacht heen besef je echter dat God een kosmische kracht is, een enorme energie die je niet kunt verkleinen tot mensenmaat. Vroeger schreef ik: „Nu ik moeder

ben, weet ik wat onvoorwaardelijke liefde is.” Nu weet ik dat ik het nooit zal kennen.

Mensen willen vanalles kunnen dat ze niet kunnen. Ze zingen goed, maar zouden liever een keukenprinses zijn. Ze denken ook dat je vanalles moet doen om een *goeie* te zijn. Als je in evenwicht bent, dan apprecieer je je talenten en weet je dat je niet perfect hoeft te zijn. In het grote geheel vallen ieders beperkingen immers weg.

Als ik niet perfect ben, dan hoeft de ander dat ook niet te zijn en dat geeft iedereen veel meer ruimte om zichzelf te zijn. Ik ben arts, schrijf over spiritualiteit. Iedere mens heeft zijn roeping en ik weet nu dat ik bezig ben met datgene waarmee ik bezig moet zijn. Hoe verder je gaat in spiritualiteit, hoe simpeler het wordt.

Myrjam De Keyser, *Wanneer het donker wordt. Over depressie en mystiek*, Altiora, Averbode, 2010, 206 blz., 16 euro, ISBN 978 90 317 3109 1.